

УДК 340.16:342.8

В. М. Лаговський
здобувач кафедри теорії права та міжнародної інформації
Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»

ПРИНЦИП РОЗПОДІЛУ ВЛАДИ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА СИСТЕМУ СТРИМУВАНЬ І ПРОТИВАГ

Теорія розподілу влад є класичною і незаперечною в демократичних державах, проте в умовах вітчизняної сучасності вимагає уточнення на новому діалектичному витку розвитку суспільства. Провідною проблемою у цій сфері є відновлення довіри до судової влади, яка безпосередньо пов'язана з межами незалежності судової гілки влади, що стає ще більш актуальною в умовах здійснення судової реформи, яка є найбільш очікуваною суспільством, як гарантія справедливості, приходу до України інвестицій, ефективної боротьби із корупцією.

До проблеми принципу розподілу влад та його впливу на систему стримувань і противаг звертали увагу вчені-юристи К.А. Бабенко, М.В. Василевич, Ю.В. Георгієвський, О.В. Гончаренко, О.О. Данилюк, Н.В. Добровольська, О.Н. Євтушенко, В.В. Забарський, П.Ф. Карпечкін, Г.А. Кравчук, О.В. Красноборов, Н.А. Литвин, М.В. Мазур, М.П. Міняйло, С.В. Нечипорук, О.Ф. Скакун, В.Є. Скомороха, В.С. Смородинський, А.А. Стрижак, Л.П. Сушко, С.В. Шевчук та ін. Проте своїх зусиль на проблемі принципу розподілу влад та його впливу на систему стримувань і противаг на сучасному етапі розвитку нашого суспільства в контексті аналізу органів судової влади в механізмі правової держави вони не концентрували, а зосереджували їх на більш загальних спеціальних чи суміжних викликах.

Теорія розподілу влад була сформована видатними мислителями минулого світового рівня Платона, Аристотеля, Е. Коука, Г. Гроція, Т. Гоббса, І.Т. Посошкова, Джон Локк, Ш.-Л. Монтеск'є, С.Ю. Десницького, О. Гамільтона, Ж.-П. Марата, І. Канта, Г. Гегеля, Р. Ієрінга, М.М. Коркунова, М.А. Філіпова, І.Я. Фойницького, Г.Ф. Шершеневича, О. Ейхельмана, О. Холмса, Б. Кордозо, К. Ллевеліна, К. Косіо, Дж. Хола, Г. Кельзена [1].

Водночас не можна забувати й про здобутки вітчизняних мислителів, які обґрунтовували теорії та займалися законотворчістю щодо впровадження принципу розподілу влад у практику державотворення. Зокрема, 29 квітня 1918 року Українською Центральною Радою Конституції УНР розділ III «Органи влади УНР» передбачав поділ державної влади між трьома гілками, коли вища законодавча влада була надана Всенародним Зборам, вища виконавча влада – Раді Народних Міністрів, а вищим органом судової влади було встановлено Генеральний Суд УНР [2; 3]. А в подальших розділах, присвячених окремим

гілкам влади, було розроблено систему стримувань і противаг, а також запропоновано гарантії незалежності окремих гілок влади. Не менш послідовно принцип поділу влади обстоювався й тими вітчизняними правознавцями, які запропонували власні конституційні проекти. В цьому плані слід, безумовно, згадати імена О. Ейхельмана та С. Дністрянського [3; 4].

У відповідності до Британської енциклопедії поділ влад здійснюється на законодавчу, виконавчу та судову функції, які є окремими і незалежними органами. Такий поділ обмежує можливість довільних ексцесів із боку уряду, так як згода всіх трьох гілок влади є потрібною для прийняття рішень, виконання і прийняття законів. Сучасні конституційні системи показують велику різноманітність механізмів законодавчої, виконавчої та судової процесів, а, отже, доктрина втратила більшу частину своєї жорсткості і догматичної чистоти. У XX столітті, і особливо після Другої світової війни, участь урядів у численних аспектах соціального та економічного життя призвела до розширення сфери виконавчої влади. Ті, хто побоювався наслідків цього для свободи особистості, сприяли створенню засобів оскарження виконавчих і розпорядчих рішень (наприклад, через омбудсмена), а не намагалися повернутися до абсолютної теорії поділу влад [3].

Іншими словами, в умовах сучасності в країнах ЄС судова гілка влади не має абсолютної незалежності від виконавчої, це пов'язане з необхідністю урядів здійснювати чисельні соціальні заходи та протидіяти викликам в економічному житті.

Професор О.Ф. Скакун узагальнила, що поділ влади – це основоположний принцип, відповідно до якого в демократичній правовій державі мають співіснувати самостійні галузі («гілки») державної влади – законодавча, виконавча, судова, кожна з яких здійснюється незалежними один від одного органами, що перебувають у стані стримування і взаємного контролю [5].

На її слушну думку, політичне обґрунтування поділу влади на три галузі («гілки») полягає в тому, щоб поділити і збалансувати державно-владні повноваження за принципом компетентності між різними державними органами, встановити взаємний контроль, унеможливити узурпацію влади – зосередження всіх повноважень або більшої їх частини у єдиному органі державної влади або посадової особи, і тим самим запобігти сваволі. Влада в демократичній державі у вигляді її

трьох галузей (законодавчої, виконавчої, судової) є політичною формою вираження влади народу. Будучи «поділеною», влада в державі має залишатися цілісною, єдиною. Юридичне вираження єдності і гармонійності влади полягає в такому: органи державної влади в сукупності мають компетенцію, необхідну для здійснення функцій і виконання завдань держави; різні органи держави не можуть диктувати одним і тим же суб'єктам за тих же обставин взаємовиключні правила поведінки [5].

З погляду норм Основного Закону принцип розподілу влад в Україні є конституційним. Законодавча, виконавча і судова влади діють незалежно, самостійно у взаємодії з іншими гілками влади на засадах взаємних стримувань і противаг (ст. 6, 75, 85, 87, 94, 106, 115, 119, 124 Конституції). В той же час влада в Україні є єдиною. Різні гілки державної влади, як правило (виключення може бути встановлене лише Конституцією), не мають права взаємного делегування своїх функцій і повноважень. Принцип розподілу гілок влади закріплений у ст. 6 Конституції України [6; 7]. Він означає: по-перше, розподіл функцій між державними органами відповідно до вимог праці; по-друге, закріплення певної самостійності кожного органу влади при здійсненні своїх повноважень; по-третє, наділення кожного органу можливістю протиставляти свою думку рішенню іншого органу, контролюючи цим повною мірою його дії [6; 7].

Цілеспрямовано звертав увагу до основних ознак судової влади В.С. Смородинський, який вважає, що вона має корисну мету врегулювати конкретні відносини на благо суспільства і його членів; її рішення мають вирішальний та загальнообов'язковий характер, у випадку їх невиконання застосовується державний силовий примус; є владною структурою, що має особливості складу, а саме, характеризується особливістю об'єкта, об'єктивної сторони, суб'єкта та суб'єктивної сторони: об'єкт судової влади поширюється не на всі відносини в суспільстві, а лише на ті, які визначаються обсягом повноважень судових органів; з об'єктивної сторони судова влада в правовій державі повинна бути легальною, правовою, мати системний характер [1].

З погляду системності судової діяльності судова влада має формальний та змістовний характер. Формальна системність має морфологічний та процедурний різновиди. Морфологічна системність складається із внутрішньої і зовнішньої системності. Внутрішня системність полягає в тому, що єдина судова система містить у собі низку конституційно визначених підсистем – підсистему загальних та спеціалізованих судів, підсистему судів різних інстанцій, Конституційний Суд України як окрему підсистему. Зовнішню систем-

ність визначає те, що сама судова система входить як підсистема до системи єдиної державної влади в Україні з урахуванням принципу її поділу на гілки [1].

Змістовна системність судової діяльності має два аспекти. Функціональний аспект характеризується наявністю системи функцій судової влади, що впливають із Конституції та законів України. Особливим проявом системності є система принципів здійснення судової влади. Аксіологічний аспект визначається сформованістю системи державно-правових цінностей у поєднанні з цінністю самої судової влади, яка здійснюється з метою їх захисту. Суб'єктний склад судової влади відповідає на питання, хто формує судову гілку влади. За загальним правилом єдиним джерелом державної влади є народ, він обирає органи свого первинного представництва – Верховну Раду України і Президента України [1].

На жаль, формування суддівської влади в такий спосіб не здійснюється. У більшості країн світу (за винятком США) еліта не довіряє це народу і здійснює формування суддівського корпусу в інший спосіб, у кращому випадку самими суддями, в інших випадках – через легалізацію парламентами або главою держави.

На думку д. ю. н. К.А. Бабенка, з науково-теоретичної точки зору зміст теорії поділу державної влади складає реалізація двох основоположних завдань, що стоять перед сучасними демократичними державами. З одного боку, це забезпечення ефективного функціонування органів державної влади. А з іншого – формування механізмів, що унеможливають монополізацію влади і перетворення демократичного політичного режиму на будь-яку з недемократичних форм. При цьому розподіл політичного впливу і збалансування державної влади, які досягаються завдяки запровадженню принципу поділу влади, унеможливають застосування радикальних методів державного управління і роблять цю систему рівноваженою і стабільною [8].

Важливою складовою принципу поділу влади є не лише гарантування незалежності і самостійності окремих гілок державної влади, але й забезпечення взаємодії між ними. В цьому плані, на думку вченого, слід акцентувати увагу на двох моментах: а) необхідний такий розподіл повноважень, коли утворюється цілісний механізм стримувань і противаг для запобігання зловживанню владою; б) необхідна співпраця між владами з метою досягнення максимальної ефективності в управлінні суспільством. Оскільки суспільство і суспільні відносини являють собою органічну цілісність, то й процес державного впливу на цей складний об'єкт має носити комплексний і системний характер, що досягається завдяки взаємоузгодженню дій гілок державної влади [8].

Законодавчою основою успішної реалізації принципу поділу державної влади виступає сукупність нормативно-правових актів, у яких визначаються правові обмеження щодо кожної з гілок державної влади. Стосовно законодавчої влади, це, насамперед, сувора регламентація самого процесу розробки та прийняття законів, недотримання якої може мати своїм наслідком скасування закону. Стосовно виконавчої гілки, до цих правових інститутів слід віднести такі: юридичні обмеження відомчої нормотворчості, інститут вотуму недовіри урядові, інститут імпичменту, положення, які регулюють порядок походження державної служби. Основним обмежуючим фактором діяльності судової влади виступають закони [8].

Провідною складовою принципу розподілу влади є незалежність судової влади. Згідно з Британською енциклопедією незалежність судової влади – це здатність судів і суддів виконувати свої обов'язки без впливу і контролю інших гілок влади або приватних осіб. Однак британські вчені звертають увагу на дві проблеми: перша – концептуальна, у вигляді відсутності ясності щодо визначення видів і меж незалежності: що суди і судді мають право роботи без будь-якого погодження з будь-ким?; друга – як закріпити нормативно незалежність судової влади? [9].

Взагалі західні вчені звертають увагу, що судова гілка влади є, з погляду владного ресурсу, потенційно самою незахищеною. Наведемо знамениту в країнах-учасницях ЄС формулу Олександра Гамільтона: судова влада є «найменш небезпечною» гілкою влади, так як не має «ніякого впливу на будь-який меч або гаманець» і, отже, вона найменше здатна самостійно захистити себе від інших гілок влади [9].

При цьому будь-яке комплексне і послідовне визначення судової незалежності повинне вирішити кілька питань. Перше – «Незалежність для кого?»; друге – «Незалежність від кого?»; і третє – «Незалежність від чого?». Щоб поставити задовільні відповіді на ці питання, необхідно розглянути, чому незалежність судової влади є цінною, і що треба зробити. Іншими словами, необхідно вирішити питання: «Незалежність для якої мети?» [9].

Незалежність для кого? Незалежність суддів може бути визначена, як характеристика окремих суддів або як характеристика судової гілки влади в цілому. З одного боку, якщо судова незалежність гарантується на інституціональному рівні, але не на індивідуальному рівні, окремі судді можуть бути змушені підкоритися бажанням керівництва судової влади, що може призвести до порушення принципу верховенства права. Наприклад, в Чилі, Японії судова система, як інститут команди слухняності, призводить до боязні суддів виносити рішення проти уряду. З іншого боку, якщо судова незалежність забезпечується на інди-

видуальному рівні, окремі судді з низьким рівнем правової культури опиняються в стані повної свободи, починають незаконно відстоювати приватні інтереси. Необмежений розсуд суддів такого роду приводить до порушення принципу верховенства права, ефекту підриву передбачуваності і стабільності законодавчої системи держави [9].

Незалежність від кого? Існування і адекватність судової незалежності вимагає вирішити три основних сценарії, з якими може зіткнутися суд (суддя): 1) спори між приватними особами; 2) спори між державними суб'єктами; 3) спори між приватними особами та державними суб'єктами.

У першому сценарії суд прагне залишатися незалежним від приватних сторін, які можуть підірвати незалежність судової гілки влади різними способами, наприклад, шляхом підкупу чи залякування. У цій ситуації виконавча гілка влади буде допомагати судовій. По другому сценарію, перспективи судової незалежності знову є сприятливими, так як суду не представляється складним між двома потужними державними суб'єктами прийняти законне і справедливе рішення неупередженим чином. У цьому випадку виконавча влада не представляє великої загрози незалежності судової влади, так як знаходиться в стані війни з сама з собою. Щодо третього сценарію – виконавча влада представляє потенційну загрозу для незалежності судових органів, але ця загроза може бути урівноважена протидією громадського суспільства. Наприклад, якщо правитель прагне розширити свій власний термін повноважень у незаконний спосіб, суд стикається із загрозою його незалежності, але його здатність протистояти цій загрозі значно покращиться до такої міри, що він може розраховувати на підтримку громадянського суспільства. Іншими словами, поки судова гілка влади знаходить підтримку своєї незалежності у виконавчій владі або громадянському суспільстві, вона буде незалежною. Однак судова влада має бути сильною, щоб витримати атаки перших і других [9].

Тим самим, потенційне існування абсолютно незалежної судової влади, яка повністю ізольована від усіх форм політичної влади та народного впливу, є неможливим. Незалежність судової влади, як правило, розглядається, як засіб досягнення справедливого судочинства, а не самоціль.

Усе вищевикладене дає можливість сформулювати такі висновки щодо принципів розподілу влади та її впливу на систему стримувань і противаг:

1) поділ влади – це основоположний принцип, відповідно до якого в демократичній правовій державі об'єктивно існують три самостійні гілки державної влади (законодавча, виконавча, судова), кожна з яких є незалежною від іншої, однак вони перебувають у стані взаємного стримування і контролю, що унеможливорює застосування ради-

кальних методів державного управління і робить цю систему врівноваженою і стабільною;

2) судова гілка влади є владною структурою, що має особливості складу, існує з метою врегулювати конкретні правові відносини на благо суспільства і його членів;

3) за загальним правилом єдиним джерелом державної влади є народ, проте формування суддівської влади в таких спосіб не здійснюється. У більшості країн світу (за винятком США) правляча еліта не довіряє це народу, а здійснює формування суддівського корпусу в інший спосіб – самими суддями або через легалізацію парламентами або главами держав;

4) законодавчою основою успішної реалізації принципу поділу державної влади виступає сукупність нормативно-правових актів (конституційних та інших), в яких визначаються правові обмеження щодо кожної з гілок державної влади;

5) провідною складовою принципу розподілу влади є незалежність судової влади – це здатність судів і суддів виконувати свої обов'язки без впливу і контролю інших гілок влади або приватних осіб, однак в умовах сучасності в країнах ЄС судова гілка влади не існує без абсолютної незалежності судової влади від виконавчої, це пов'язане з необхідністю урядів здійснювати чисельні соціальні заходи та протидіяти викликам в економічному житті;

6) судова гілка влади потенційно є самою незахищеною, так як не може самостійно застосовувати державний примус, не має матеріальних і фінансових ресурсів;

7) судді мають бути незалежними від виконавчої і законодавчої влади та свого керівництва, однак у випадку низької культури суддів останні мають право втручатися в необмежений розсуд суддів, щоб він не призводив до порушення принципу верховенства права та ефекту непередбачуваності і стабільності законодавчої системи, тому потенційне існування абсолютно незалежної судової влади, яка повністю є ізольованою від усіх форм політичної влади та народного впливу, є неможливим.

Отже, принцип розподілу влади та його вплив на систему стримувань і противаг полягає в тому, що він є основоположним, відповідно до якого в демократичній правовій державі об'єктивно існують три самостійні гілки державної влади (законодавча, виконавча, судова), кожна з яких є незалежною від іншої, однак перебувають у стані взаємного стримування і контролю, що робить цю систему врівноваженою і стабільною.

Виявлено, що судова гілка влади є потенційно незахищеною від виконавчої влади та громадянського суспільства, так як не може самостійно здійснювати свій захист засобами державного примусу і не має матеріальних та фінансових ресурсів.

Судді мають бути незалежними від виконавчої і законодавчої влади та свого керівництва, однак у випадку низької культури останні мають право втручатися в необмежений розсуд суддів, тому існування абсолютно незалежної судової влади, яка повністю є ізольованою від усіх форм політичної влади та народного впливу, є неможливим.

Література

1. Смородинський В.С. Судова влада в Україні (загальнотеоретичні проблеми): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / В.С. Смородинський; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – Х., 2001. – 20 с.
2. Конституції і конституційні акти України. Історія і сучасність. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2001. – 400 с.
3. Забарський В.В. Принцип поділу влади в українському державотворенні / В.В. Забарський // Юридичний вісник 2 (31) 2014. – С. 29–34.
4. Дністрянський С.С. Загальна наука права і політики / С.С. Дністрянський. – Прага, 1923. – Т. 1. – 398 с.
5. Поділ влади як принцип організації і діяльності державного апарату. [Електронний ресурс] // Скакун О.Ф. Теорія держави і права. – 2002. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1746011343070/pravo/podil_vladi_printsip_organizatsiyi_diyalnosti_derzhavnogo_aparatu.
6. Конституція України.
7. Конституційний принцип розподілу державної влади. [Електронний ресурс] // UKPED. – 2011. – Режим доступу: <http://ukped.com/skarbnichka/376.html>.
8. Бабенко К.А. Принцип поділу державної влади та сучасні проблеми його реалізації в Україні (конституційно-правовий аналіз): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / К.А. Бабенко; Ін-т законодавства Верхов. Ради України. – К., 2004. – 17 с.
9. Judicialindependence. [Електронний ресурс] // Britishencyclopedia. – 2011. – Режим доступу: <http://www.britannica.com/topic/judicial-independence>.
10. Шевчук С.В. Загальнотеоретичні проблеми нормативності актів судової влади: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.01 / С.В. Шевчук; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – Х., 2008. – 38 с.
11. Мазур М.В. Акти органів судової влади, як джерело конституційного права України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / М.В. Мазур; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2009. – 20 с.
12. Скомороха В.Є. Конституційний Суд України в механізмі державної влади: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / В.Є. Скомороха; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – Х., 2001. – 19 с.
13. Нечипорук С.В. Конституційні засади організації та функціонування судової влади в Україні (питання теорії і практики): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / С.В. Нечипорук; Нац. акад. внутр. справ. – К., 2011. – 17 с.
14. Василевич М.В. Конституційно-правові гарантії незалежності судової влади: теорія та практика реалізації: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / М.В. Василевич; Нац. акад. внутр. справ. – К., 2010. – 16 с.
15. Карпечкін П.Ф. Функції судів загальної юрисдикції в Україні: проблеми теорії та практики: авто-

реф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / П.Ф. Карпечкін ; Ін-т законодавства Верхов. Ради України. – К., 2005. – 19 с.

16. Гончаренко О.В. Адміністративно-правові засади діяльності Вищої ради юстиції: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / О.В. Гончаренко ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – Х., 2009. – 20 с.

17. Красноборов О.В. Адміністративно-правові засади діяльності Державної судової адміністрації України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / О.В. Красноборов ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х., 2010. – 19 с.

18. Георгієвський Ю.В. Адміністративна юстиція: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Ю.В. Георгієвський ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – Х., 2004. – 19 с.

19. Литвин Н.А. Адміністративно-правове забезпечення діяльності третейських судів в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Н.А. Литвин ; Нац. ун-т держ. подат. служби України. – Ірпінь, 2010. – 20 с.

20. Міняйло М.П. Адміністративно-правове забезпечення реалізації права громадян на звернення: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / М.П. Міняйло ; Акад. праці і соц. відносин федер. профспілок України. – К., 2011. – 20 с.

21. Гончаренко О.В. Адміністративно-правові засади діяльності Вищої ради юстиції: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / О.В. Гончаренко ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – Х., 2009. – 20 с.

22. Красноборов О.В. Адміністративно-правові засади діяльності Державної судової адміністрації України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / О.В. Красноборов ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х., 2010. – 19 с.

23. Стрижак А.А. Державне управління забезпеченням діяльності судів загальної юрисдикції: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / А.А. Стрижак ; Ін-т законодавства Верхов. Ради України. – К., 2005. – 27 с.

24. Добровольська Н. В. Організаційні засади програмного правового забезпечення у сфері судового управління: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Н.В. Добровольська ; Відкр. міжнар. ун-т розвитку людини «Україна». – К., 2011. – 19 с.

25. Сушко Л.П. Організаційно-правові засади здійснення судового контролю в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Л.П. Сушко; Нац. ун-т біо-ресурсів і природокористування України. – К., 2009. – 22 с.

26. Кравчук Г.А. Правові основи фінансування судової влади в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Г.А. Кравчук ; Держ. НДІ МВС України. – К., 2011. – 20 с.

27. Separation of powers: [Електронний ресурс] // British encyclopedia. – 2011. – Режим доступу: <http://www.britannica.com/topic/separation-of-powers>.

28. Євтушенко О.Н. Принципи поділу влади та його вплив на формування демократичної моделі державної влади: зарубіжний досвід і Україна // Наукові праці. – Том 10. – № 97. – С. 89–93.

Анотація

Лаговський В. М. Принцип розподілу влади та його вплив на систему стримувань і противаг. – Стаття.

У статті доведено, що у контексті принципу розподілу влади та його впливу на систему стримувань і противаг судова гілка влади є потенційно найбільш захищеною, так як не може самостійно забезпечувати свій захист засобами державного примусу і не має матеріальних і фінансових ресурсів. Судді мають бути незалежними від виконавчої і законодавчої влади та свого керівництва, однак останні мають право втручатися в необмежений розсуд суддів, тому існування абсолютно незалежної судової влади, яка повністю є ізольованою від усіх форм політичної влади та народного впливу, є неможливим.

Ключові слова: влада, незалежність, принцип стримування, суддя.

Аннотация

Лаговський В. М. Принцип разделения властей и его влияние на систему сдержек и противовесов. – Статья.

В статье доказано, что в контексте принципа разделения властей и его влияния на систему сдержек и противовесов судебная ветвь власти является потенциально наиболее незащищенной, так как не может самостоятельно обеспечивать свою защиту средствами государственного принуждения, не имеет материальных и финансовых ресурсов. Судьи должны быть независимыми от исполнительной и законодательной власти и своего руководства, однако последние имеют право вмешиваться в неограниченное усмотрение судей, поэтому существование абсолютно независимой судебной власти, которая полностью является изолированной от всех форм политической власти и народного влияния, не представляется возможным.

Ключевые слова: власть, независимость, принцип сдерживания, судья.

Summary

Lagovsky V. M. The principle of separation of powers and its impact on system of checks and balances. – Article.

The article proved that judicial branch is a potentially require greater protection. The judicial power alone can not ensure its protection by means of state coercion and has no material and financial resources. Judges should be independent of executive and legislature and its leadership. However, latter have right to interfere in unlimited discretion of judges. So, being totally independent judiciary that is fully independent of all forms of political power and national influence is not possible.

Key words: containment, independence, judge, power, principle.